

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

ASG WP wewn. 3618/81

JAWNE
SŁOZBOWEBO

Egz. Nr 1

Kpt. dypl. Janusz KOPACZ

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI BATALIONU (bp, bcz) W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Skrypt wykładu

~~47442~~ 47442

WARSZAWA

1981

Colour Chart #13

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

Centimetres

Inches

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI**

ASG WP wewn. 3618/81

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

Egz. Nr 1

Kpt. dypl. Janusz KOPACZ

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI BATALIONU (bp, bcz) W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Skrypt wykładu

47442

WARSZAWA

1981

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

PRZEKLASYFIKOWANO WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

JAWNE

Protokół Nr 54305 KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

ASG WP wewn.3618/81

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK
ŁĄCZNOŚCI

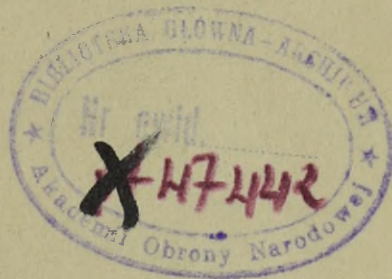
plk mgr inż. Kazimierz PATKOWSKI

Kpt. dypl. Janusz KOPACZ

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI BATALIONU /bp, bez/ W DZIAŁANIACH
BOJOWYCH

Skrypt wykładu

W A R S Z A W A

Czerwiec

1981 rok

SPIS TREŚCI

	Str.
1. Rola, zadania i wymagania stawiane łączności w procesie dowodzenia	3
2. Siły i środki łączności batalionu /bp, boz/	6
3. Charakterystyka systemu łączności bp /boz/ w działaniach bojowych	8
3.1. Organizacja łączności radiowej	9
3.2. Organizacja łączności przewodowej	12
3.3. Łączność za pomocą środków sygnalizacyjnych i przy wykorzystaniu łączników	13
4. Praca szefa łączności batalionu /bp, boz/ w zakresie planowania łączności w działaniach bojowych	14

LITERATURA:

1. Obowiązkowa:

- Instrukcja łączności. Organizacja łączności w wojskach lądowych, nr BN 09083;
- płk mgr inż.K.PATKOWSKI, ppłk mgr inż.E.SIKORSKI:
"Możliwości i zasady wykorzystania technicznych środków łączności pułku /pz, pcz/ w działaniach bojowych. "Podręcznik, nr NB Pf-1001;
- Vademecum łączności szczebla taktycznego. /Część I/, nr BN 01099.

2. Zalecona:

- o łączności dla dowódców pododdziałów/w/ dodatek do: Przegląd Wojsk Lądowych 1970, nr 3;
- łączność radiowa w pododdziałach /w/ dodatek do: Przegląd Wojsk Lądowych 1968, nr 11.

ZALĄCZNIKI:

- Nr 1 - Organizacja łączności radiowej bp.
- Nr 2 - Organizacja łączności radiowej boz.
- Nr 3 - Schemat łączności przewodowej bp w obronie /wartant/.
- Nr 4 - Struktura organizacyjna i wyposażenie plutonu łączności bp.
- Nr 5 - Siły i środki łączności pododdziałów bp.
- Nr 6 - Zagadnienia do repetycji z TWŁączności.

1. ROLA, ZADANIA I WYMAGANIA STAWIANE ŁĄCZNOŚCI W PROCESIE DOWODZENIA

Łączność istnieje tak dawno, jak dawno istnieje sztuka wojenna. Teoria i praktyka organizacji łączności wojskowej kształtowała się razem z rozwojem sztuki wojennej, metod dowodzenia i środków łączności. W różnych epokach i na różnych etapach rozwoju sztuki wojennej ulegały zmianie: rola i środki łączności, organizacja wojsk łączności, a także sposoby organizacji łączności.

W początkowym okresie rozwoju sztuki wojennej, ze względu na proste metody dowodzenia wojskami, wymagania stawiane łączności były nieznaozne.

W okresie późniejszym, w miarę wzrostu liczebności wojsk, doskonalenia ich organizacji i uzbrojenia, zaczęły zmieniać się również sposoby prowadzenia działań bojowych. Na polu walki pojawiają się duże zgrupowania wojsk, działających według jednej decyzji, zmieniają się treści i formy dowodzenia wojskami, występuje konieczność centralizacji kierowania działaniami bojowymi.

Bez sprawnej łączności staje się niemożliwe należyte koordynowanie wysiłku wojsk w czasie i przestrzeni do wykonania określonego zadania oraz właściwe wykorzystanie poszczególnych rodzajów wojsk i ich współdziałanie. Niemożliwe jest również terminowe otrzymanie danych o nieprzyjacielu oraz ostrzeganie własnych wojsk o grożącym im z jego strony niebezpieczeństwie.

Stopniowo wzrasta znaczenie łączności i rozszerzają się stawiane jej wymagania. Wraz ze wzrostem rozmachu przestrzennego działań bojowych zachodzi potrzeba wdrażania środków łączności o zwiększonych zasięgach.

Wzrost wymagań stawianych przed łącznością uwarunkowało pojawienie się technicznych środków łączności. Nieoceniane usługi w tym zakresie oddaje skonstruowany w 1832 roku elektromagnetyczny telegraf, a następnie w 1876 r. - telefon. Po wdrożeniu ich do eksploatacji w służbach cywilnych wymienione środki łączności zostały wprowadzone do wyposażenia wojsk.

Dalsze usprawnienia w zakresie dowodzenia wojskami następowały w miarę wprowadzenia do wyposażenia wojsk nowego technicznego środka łączności jakim było radio. Radio po raz pierwszy w łączności wojskowej użyte zostało w wojnie rosyjsko-japońskiej w latach 1904-1905. Doświadczenia tej wojny wykazały, że bez technicznych środków łączności niemożliwe jest dowodzenie wojskami i że środki te są niezbędne we wszystkich ogniwach dowodzenia.

Równoległe z doskonaleniem i produkcją nowych środków łączności we wszystkich głównych armiach świata prowadzone były prace nad reorganizacją wojsk w ogóle, a w tym i wojsk łączności. Zostają one wyodrębnione jako rodzaj wojsk technicznych /poprzednio wchodziły w skład wojsk inżynierskich/. Wyznaczeni zostali szefowie łączności, do których obowiązków należało planowanie i kierowanie łącznością na swoim szczeblu dowodzenia.

W okresie II wojny światowej łączność została do rangi jednego z ważniejszych czynników określających stopień powodzenia w działaniach bojowych. Znaczenie łączności w tym okresie tak określa jedna z dyrektyw Naczelnego Dowództwa Armii Radzieckiej /Nr 170526/: "... łączność jest podstawowym środkiem zapewniającym dowodzenie wojskami. Utrata łączności równa się utracie dowodzenia wojskami, a utrata dowodzenia wojskami nieuchronnie prowadzi do klęski".

Obecnie trudno sobie wyobrazić jakiegokolwiek działania, w których nie zachodziłaby potrzeba posiadania łączności.

Zatem czym jest łączność wojskowa ?

Łączność wojskowa jest to kompleks przedsięwzięć organizacyjno-technicznych oraz sił i środków łączności zapewniających wymianę wiadomości pomiędzy dowódcami, sztabami, rodzajami wojsk i służb.

Charakter współczesnych działań bojowych wymaga wysoce sprawnego dowodzenia, zapewniającego maksymalnie efektywne wykorzystanie sił i środków walki.

Dowodzenie może być realizowane różnymi sposobami.

Do podstawowych możemy zaliczyć:

- przez styczność osobistą - jest to najpewniejszy sposób, który jednak w działaniach bojowych, a w szczególności w natarciu może być stosowany tylko w ograniczonym zakresie;
- za pomocą dokumentów bojowych - sposób ten wymaga znacznego czasu na dostarczenie dokumentów bojowych do adresatów i może mieć zastosowanie tylko w odniesieniu do niektórych wiadomości i sytuacji bojowych;
- za pomocą technicznych środków łączności - jest to podstawowy sposób dowodzenia w działaniach bojowych przy uwzględnieniu, że tylko techniczne środki łączności spełniają wymagania współczesnego dowodzenia.

Potrzeby współczesnego pola walki w zakresie dowodzenia stawiają przed łącznością określone zadania. Zadania te sprowadzają się do następujących zakresów:

1. Dowodzenia.
2. Współdziałania.
3. Alarmowania.

4. Kierowania materiałowym, technicznym i medycznym zaopatrywaniem oraz kierowania tyłami.

W dowodzeniu łączność powinna zapewnić terminowe przekazywanie rozkazów i zarządzeń podległym pododdziałom oraz otrzymywanie od nich meldunków o realizacji postawionych zadań. Szczególna uwaga powinna dotyczyć łączności organizowanej na potrzeby dowodzenia tymi elementami ugrupowania bojowego /pododdziałami/, od których przede wszystkim zależy pomyślne wykonanie zadań. Dotyczy to również organów rozpoznania.

W zakresie współdziałania łączność powinna zapewnić wymianę wiadomości pomiędzy pododdziałami różnych rodzajów wojsk, sąsiedzami oraz pomiędzy wszystkimi elementami ugrupowania bojowego w celu wykonania wspólnego zadania. Powinna również zapewnić możliwość wymiany wiadomości z elementami ugrupowania bojowego przełożonego /np. desantem/, działającymi na tyłach nieprzyjaciela, w celu uzgodnienia sposobów wspólnego działania. W tym zakresie szczególnego znaczenia nabiera powiązanie systemów łączności przełożonego, sąsiedów i współdziałających pododdziałów z własnym systemem łączności.

W zakresie alarmowania łączność powinna zapewnić terminowe otrzymanie i przekazanie sygnałów o zagrożeniu jądrowym, lotniczym, chemicznym itp.

W zakresie kierowania tyłami łączność powinna zapewnić kierowanie pododdziałami tyłowymi, materiałowym i medycznym zaopatrywaniem oraz wymianę wiadomości pomiędzy SDO batalionu a KSD pułku.

Oprócz wymienionych podstawowych zadań stawia się łączności szereg wymagań. Do podstawowych należą: terminowość nawiązania łączności, ciągłość działania oraz szybkość i skrytość przekazywania wiadomości.

Terminowość nawiązania łączności polega na zaplanowaniu i zorganizowaniu systemu łączności do czasu rozpoczęcia działań bojowych zgodnie z decyzją dowódcy oraz na zdolności systemu do szybkiego wprowadzania zmian stosownie do zaistniałej sytuacji pola walki.

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na terminowość łączności są:

- warunki taktyczno-operacyjne działań;
- czas na organizację działań;
- stan sił i środków łączności i ich uruchomienie w terenie;

- organizacja systemu dowodzenia;
- możliwości oddziaływania nieprzyjaciela.

Ciągłość działania łączności jest to zdolność zapewnienia nieprzerwanej łączności na potrzeby dowodzenia w różnych warunkach sytuacji bojowej.

Choć zapewnić ciągłość działania łączności, należy:

- stosować kilka środków do zapewnienia łączności z jednym korespondentem;
- skracać linie łączności poprzez zbliżanie do siebie punktów dowodzenia;
- posiadać odwód sił i środków łączności;
- utrzymywać w wysokiej sprawności sprzęt łączności;
- przestrzegać zasad obrony łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Skrytość działania łączności polega na uniemożliwieniu lub utrudnieniu nieprzyjacielowi przechwycenia treści wiadomości przesyłanych przez techniczne środki łączności oraz ukryciu rejonów rozmieszczenia punktów dowodzenia i środków łączności.

Skrytość łączności osiąga się zwłaszcza poprzez wykorzystywanie dokumentów do utajniania oraz przestrzeganie zasad maskowania radiowego.

Szybkość łączności jest to jej zdolność do zapewnienia przekazywania, odbioru i dostarczenia wiadomości w ustalonych terminach.

W batalionie podstawowym warunkiem osiągnięcia wymaganej szybkości łączności jest umiejętność oficerów w zakresie korzystania ze środków łączności oraz formułowanie przez nich zwięzłych, krótkich a zarazem komunikatywnych meldunków i rozkazów.

2. SIŁY I ŚRODKI ŁĄCZNOŚCI BATALIONU /bp, boz/

Pododdziałem przeznaczonym do zapewnienia łączności na szczeblu batalionu piechoty jest pluton łączności. Dowódcą plutonu jest jednocześnie szefem łączności batalionu. Stan plutonu wynosi 11 żołnierzy.

W skład sprzętu łączności plutonu i łączności bp wchodzi /załącznik nr 4/:

- wóz dowodzenia R-2M /2xR-123, R-107, LP-10MR, 2xTAL-43/zamontowany na transporterze SKOT-2A. Przeznaczony jest do zapewnienia łączności radiowej dowódcy bp z dowódcą i sztabem pułku, kwatermistrzom pułku, dowódcami podległych pododdziałów o łączności radiowej współdziałania. Łącznica telefoniczna LP-10MR wykorzystywana

na może być jako centrala telefoniczna w warunkach rozwijania łączności przewodowej. Umożliwia ona również zdalne sterowanie dwoma dowolnymi radiostacjami wozu przez polowe aparaty telefoniczne. Do łącznicy może być dołączonych 8 linii przewodowych łączności wewnętrznej i dalekosiężnej;

- radiostacja R-107 - wykorzystywana jest przez szefa sztabu batalionu do pracy w sieci radiowej dowódcy bp. Oprócz szefa sztabu i dowódcy bp w relacji tej pracują dowódcy kompanii piechoty i dowódca baterii moździerzy;
- łącznica ŁP-10MR - w warunkach rozwijania łączności przewodowej z zasady spełnia rolę centrali telefonicznej pod warunkiem, że do tego celu nie jest wykorzystywana łącznica z wozu dowodzenia R-2M;
- aparaty telefoniczne TAP-67-/15 sztuk/ i polowy kabel telefoniczny PKL-2 /16 km/ - służą do budowy kierunków przewodowych;
- stacja ładowania akumulatorów SLA-2 przeznaczona jest do ładowania akumulatorów zasilających sprzęt łączności wszystkich pododdziałów batalionu.

Każda kompania piechoty wyposażona jest w jedną radiostację R-107, wykorzystywaną do pracy w sieci radiowej dowódcy bp oraz 7 radiostacji R-126, pracujących w sieci radiowej dowódcy kp na okres spieszenia. Ponadto każdy BWP wyposażony jest w radiostację R-123, pracującą w sieci radiowej dowódcy bp.

Bateria moździerzy 120 mm posiada 4 radiostacje R-107, z których jedna pracuje w sieci radiowej dowódcy bp, a trzy pozostałe tworzą sieć radiową dowódcy baterii ze stanowiskami ogniowymi plutonów moździerzy. Ponadto w baterii znajduje się 6 km kabla PKL-2 oraz 6 aparatów telefonicznych do zapewnienia łączności pomiędzy punktami obserwacyjnymi a stanowiskami ogniowymi baterii.

Pluton przeciwlotniczy wyposażony jest w jedną radiostację R-107, pracującą w sieci radiowej szefa OPL pułku oraz 5 radiostacji R-126, wykorzystywanych do zapewnienia łączności dowódcy plutonu ze środkami ogniowymi. Ponadto pluton ten posiada 2 km kabla PKL oraz dwa aparaty telefoniczne/siły i środki łączności pododdziałów bp ilustruje załącznik nr 5/.

Batalion ozołgów również posiada pluton łączności. W składzie plutonu łączności znajduje się ozołg dowódcy T-85 AD-2 wyposażony w dwie radiostacje R-123, z których jedna pracuje w sieci radiowej dowódcy pułku, druga natomiast - w sieci radiowej dowódcy hoz z szefem sztabu i dowódcami kompanii ozołgów.

Na potrzeby szefa sztabu w wyposażeniu plutonu łączności bez znajduje się UAZ-469 z montowanymi radiostacjami R-107 /z tego jedna ze wzmocnieniem mocy/. Radiostacja ze wzmocnieniem mocy pracuje w sieci radiowej dowódcy pułku /równoległe z dowódcą batalionu/, natomiast druga radiostacja R-107 pracuje w sieci radiowej dowódcy bez z dowódcami koz.

Ponadto w plutonie łączności znajduje się łącznica telefoniczna LP-10MR, 6 aparatów telefonicznych TAP-67 oraz 4 km kabla PKL-2. Sprzęt ten wykorzystywany jest w warunkach organizacji łączności przewodowej.

W kompaniach czołgów znajduje się po jednym czołgu dowódczym T-55 AD-2, każdy wyposażony w dwie radiostacje R-123, natomiast pozostałe czołgi kompanii /T-55A/ wyposażone są w jedną radiostację R-123 pracującą w sieci radiowej dowódcy kompanii.

3. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI bp /bez/ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Przez pojęcie "system łączności" należy rozumieć zespół węzłów /stacji/ łączności oraz linii łączności rozwiniętych zgodnie z przyjętą organizacją dowodzenia i postawionymi przed wojskami zadaniami.

System łączności batalionu obejmuje:

- węzeł łączności SDO;
- sieci i kierunki radiowe;
- kierunki przewodowe.

Węzeł łączności SDO jest podstawowym elementem systemu łączności. Węzeł łączności jest to zespół sił i środków łączności rozwiniętych w określonym rejonie dla zapewnienia niezbędnej łączności na potrzeby dowódcy i sztabu z przełożonym, podwładnymi i współdziałającymi pododdziałami.

W batalionie węzeł łączności rozwijany jest na SDO w odległości od linii styczności 1,5-2 km w natarciu i do 3 km w obronie /tzn. za ugrupowaniem bojowym kompanii pierwszego rzutu/.

W skład węzła łączności batalionu wchodzi środki radiowe, łącznica telefoniczna oraz grupa łączników.

Jeżeli dowódca yjeżdża poza stanowisko dowódczo-observacyjne, to zabiera ze sobą część środków, które służą do zapewnienia łączności w najważniejszych relacjach, a zwłaszcza z przełożonym i podwładnymi. Zadania te spełnia wóz dowodzenia.

Od terminowego i właściwego rozwinięcia, maskowania oraz sprawnego działania węzła łączności SDO w decydującej mierze zależy ciągłość łączności w walce. Podczas rozwijania węzła łączności na postoju, w celu ochrony przed ogniem artylerii i lotnictwa, sprzęt łączności zabezpiecza się pod względem inżynierskim i maskuje. Pluton łączności batalionu organizuje również bezpośrednią ochronę węzła łączności.

W toku walki węzeł łączności SDO przenosi się jednocześnie z dowódcą w taki sposób, aby nie powodować przerw w łączności. Osiąga się to poprzez ciągłe utrzymywanie łączności radiowej w ruchu, a także poprzez wykorzystanie łączników.

Dowodzenie pododdziałami batalionu /bp, bez/ realizuje się za pomocą technicznych i sygnalizacyjnych środków łączności. Do przekazywania wiadomości można również wykorzystać łączników.

3.1. Organizacja łączności radiowej

Podstawową rolę w dowodzeniu spełniają środki radiowe. Są one zdolne zapewnić ciągłość wymiany wiadomości w trudnych i szybko zmieniających się sytuacjach bojowych bez względu na rodzaj i formę prowadzonych działań. Pozwalają utrzymywać łączność pomiędzy dowódcami i sztabami nie tylko na postoju, ale także w ruchu. Żadne inne środki łączności nie mogą w tych warunkach zapewnić dostatecznie efektywnego dowodzenia pododdziałami.

Radiowe środki łączności pozwalają nawiązywać łączność przez teren zajęty przez nieprzyjaciela, przez niedostępne obszary terenu, a także z korespondentami, których miejsce nie jest aktualnie znane.

Za pomocą radiowych środków łączności możliwe jest także nawiązanie łączności poprzez kilka szczebli zarówno w górę, jak i w dół, np. dowódcą bp /bez/ może utrzymywać bezpośrednią łączność z dowódcą dywizji, jak też z pojedynczymi wozami bojowymi. Środki te umożliwiają w stosunkowo prosty sposób jednocześnie przekazywanie rozkazów dużej liczbie korespondentów.

Oprócz zalet środki łączności radiowej posiadają także wady, do których należą:

- podatność na zakłócenia radioelektroniczne nieprzyjaciela;
- możliwość przechwytu przez nieprzyjaciela przekazywanej korespondencji;
- możliwość dokonania namiaru pracujących radiostacji;
- wpływ wzajemnych zakłóceń zarówno własnych, jak i obcych radiostacji na jakość łączności radiowej.

Mimo wymienionych wad radiowe środki łączności spełniają jednak podstawową rolę w dowodzeniu pododdziałami batalionu piechoty i czołgów w każdym rodzaju działań bojowych.

Spośród organizacji łączności radiowej w batalionie może być różny i uzależniony od rodzaju działań bojowych, decyzji dowódcy, przyjętych zasad dowodzenia, wytycznych sztabu przełożonego, liczby pododdziałów wzmocnienia i wsparcia oraz organizacji współdziałania.

Łączność dowódcy bp z dowódcą i sztabem pułku zapewnia się w sieci radiowej dowódcy pułku. W sieci tej pracują radiostacje dowódcy i sztabu oraz kwatermistrza pułku, dowódców pozostałych batalionów piechoty, a także sztabu batalionu czołgów. Jest to zasadnicza relacja łączności dowódcy batalionu piechoty z dowódcą, sztabem i kwatermistrzem pułku. W relacji tej dowódca bp otrzymuje zadania od dowódcy pułku oraz składa meldunki o ich realizacji. Za zgodą dowódcy pułku może być również realizowana wymiana wiadomości pomiędzy dowódcą bp a szefem sztabu i kwatermistrzem pułku. Relacja ta może być również wykorzystana do utrzymywania łączności współdziałania z sąsiednim batalionem tego samego pułku.

Gdy bp działa jako desant taktyczny, wówczas utrzymuje bezpośrednią łączność z dowódcą i sztabem dywizji. W zależności od warunków bp może otrzymać wóz dowodzenia z zamontowaną na nim krótkofalową radiostację małej mocy, za pomocą której organizuje się kierunek radiowy z dowódcą dywizji.

Również bp działający jako odwód ogólnej dywizji utrzymuje bezpośrednią łączność z dowódcą dywizji. Łączność tę zapewnia się w sieci radiowej dowódcy dywizji za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy.

Łączność z podwładnymi zapewnia się w dwóch sieciach radiowych UKF dowódcy bp. Jedna zorganizowana jest za pomocą radiostacji pokładowych. Pracują w niej radiostacje dowódcy bp, dowódców kompanii oraz radiostacje wszystkich bojowych wozów piechoty batalionu.

Druga relacja zorganizowana jest za pomocą przenośnych radiostacji UKF. Pracują w niej radiostacje dowódcy i szefa sztabu bp, dowódców kompanii oraz dowódcy baterii moździerzy 120 mm.

Do realizacji dowodzenia w kompanii piechoty dowódca kompanii wykorzystuje sieć radiową dowódcy batalionu, w której pracują wszystkie transportery batalionu. Ze względu na znaczną liczbę korespondentów oraz charakter wymiany wiadomości w tej relacji, obowiązują

musi wysoka dyscyplina pracy. Sieć ta pracuje wówczas, gdy pododdziały działają na transporterach.

W wypadku gdy kompania naciera pieszo, wykorzystuje się sieć radiową zorganizowaną za pomocą radiostacji UKF R-126. W sieci tej, organizowanej oddzielnie dla każdej kompanii, pracują radiostacje dowódcy kompanii, dowódców plutonów oraz pomocników dowódców plutonów znajdujących się na transporterach wspierających ogniem broni pokładowej nacierającą pieszo kompanię.

Na potrzeby kierowania ogniem baterii moździerzy 120 mm organizuje się sieć radiową dowódcy baterii. W sieci tej pracują radiostacje R-107 dowódcy baterii znajdującego się na PO lub SDO bp oraz radiostacje dowódców plutonów znajdujących się na stanowiskach ogniowych.

Dowódca plutonu przeciwlotniczego uprzedzany jest o nalotach powietrznych w sieci radiowej szefa OPL pułku. Ze środkami ogniowymi OPL bp dowódca plutonu przeciwlotniczego ma zapewnioną łączność w sieci radiowej zorganizowanej za pomocą radiostacji R-126. /Organizację łączności radiowej bp ilustruje załącznik nr 1/.

W batalionie czołgów łączność z dowódcą pułku utrzymywana jest w sieci radiowej UKF dowódcy pułku. W sieci tej pracują radiostacje dowódcy pułku, dowódcy i szefa sztabu batalionu czołgów. Mogą pracować w niej dowódcy bp.

Łączność radiową dowódcy batalionu czołgów z dowódcami kompanii zapewnia się w sieci radiowej dowódcy batalionu czołgów. Oprócz radiostacji dowódcy batalionu i dowódców kompanii z wozów bojowych pracuje w tej sieci radiostacja szefa sztabu batalionu zamontowana na samochodzie UAZ-469.

Łączność radiowa ma decydujące znaczenie dla dowodzenia. Dzięki taktyczno-technicznym walorom sprzętu pancernego działania bojowe kompanii czołgów odznaczają się dużą manewrowością, szybkością i samodzielnością, a ponadto dużą siłą ognia oraz dużą odpornością na działanie broni masowego rażenia. Z tych względów zasadniczym, a najczęściej jedynym środkiem łączności w kompanii czołgów jest radio. Radiostacje pokładowe wozów bojowych zapewniają dowódcom swobodę porozumiewania się w każdej sytuacji bojowej, a stosowanie czołgowych telefonów wewnętrznych umożliwia sprawne dowodzenie załogą każdego czołgu. Użycie radiostacji do celów dowodzenia może być jednak ograniczone. Ograniczenia te stosuje się w okresach, gdy kompania nie walczy bezpośrednio z nieprzyjacielem /pobyt w rejonach ześrodkowania, w czasie marszu itp./.

Łączność w kompanii czołgów zorganizowana jest w jednej sieci radiowej dowódcy kompanii. W sieci tej pracują radiostacje wszystkich czołgów kompanii. /Organizację łączności radiowej w boz ilustruje załącznik nr 2/.

3.2. Organizacja łączności przewodowej

Charakter działań batalionu /bp, boz/ utrudnia, a często uniemożliwia wykorzystanie łączności przewodowej. Z tego względu łączność przewodowa w natarciu nie jest organizowana.

Najdogodniejsze warunki do organizacji łączności przewodowej występują w rejonach ześrodkowa, wyjściowych oraz w obronie. W każdym z wyżej wymienionych wypadków łączność przewodowa może być organizowana ze sztabem pułku, z podległymi pododdziałami i niekiedy z sąsiadami.

Zakres rozbudowy łączności przewodowej zależy od:

- czasu na jej rozbudowę;
- odległości od punktów dowódczo-obszernych podwładnych;
- ilości sprzętu łączności przewodowej.

Przy organizacji łączności przewodowej obowiązują następujące zasady:

1. Łączność przewodową od sztabu przełożonego do podwładnych buduje się siłami i środkami przełożonego.
2. Za budowę łączności przewodowej wzdłuż frontu odpowiada sąsiad prawy, który realizuje ją swoimi siłami i środkami do sąsiada lewego.
3. Za budowę łączności przewodowej między pododdziałem wspieranym /piechota, czołg/ a wspierającym /artyleria/ odpowiada wspierający.

Na stanowisku dowódczo-obszernym batalionu rozwija się łączność telefoniczną /z wozu dowodzenia lub występującą luzem/. Do łączności budowany jest kierunek przewodowy ze stanowiska dowodzenia pułku oraz buduje się od niej linie przewodowe do podwładnych i ewentualnie sąsiada. Z pozostałymi elementami ugrupowania bojowego pułku łączność przewodową utrzymuje się poprzez łączności stanowiska dowodzenia pułku. Linie przewodowe układa się w transzejach, rowach, zagłębieniach terenowych i maskuje się je. Konieczne jest przy tym zakopanie przewodów na kierunkach prawdziwych działań czołgów. W celu uzyskania okrężnych dróg łączności przewodowej łącznice batalionu i dywizjonu artylerii wspierającej łączy się między sobą.

Niezależnie od organizowania łączności z podwładnymi rozwija się także przewodowa łączność wewnętrzną na SDO. Są to kierunki przewodowe budowane najczęściej do miejsc pracy dowódcy i szefa sztabu /schemat łączności przewodowej bp przedstawia załącznik nr 3/.

W pododdziałach batalionu łączność przewodowa nie jest organizowana. W kompanii czołgów, w wypadku gdy użyta zostanie do strzelania z zakrytych stanowisk ogniowych, może być stosowana przewodowa łączność telefoniczna zapewniająca łączność dowódcy kompanii /znajdującego się na punkcie obserwacyjnym/ z dowódcami plutonów i pojedynczych czołgów. W tym wypadku za pomocą kabla telefonicznego łączy się odpowiednie gniazdka telefoniczne wszystkich czołgów, a do przekazywania komend używa się czołgowych telefonów wewnętrznych. Do zorganizowania tej łączności należy przydzielić kompanii czołgów niezbędną ilość kabla, ponieważ kompania nie ma go w swoim wyposażeniu.

3.3. Łączność za pomocą środków sygnalizacyjnych i przy wykorzystaniu łączników

Środki sygnalizacyjne stosuje się we wszystkich rodzajach działań bojowych batalionu /bp, bez/ do przekazywania komend i meldunków, wzajemnego rozpoznawania się, wskazywania celów, określenia linii frontu dla własnego lotnictwa, do zapewnienia współdziałania i do celów alarmowania.

Najszerze zastosowanie mają środki sygnalizacji wzrokowej i słuchowej: gong, klaksony, naboje sygnałowe, pociski świetlne, świece dymne, lata i, ochrogiewki sygnalizacyjne. Stosowanie środków sygnalizacyjnych powinno być jednak ograniczone ze względu na możliwość dezorientacji /co do znaczenia sygnału oraz do nadawcy i adresata/. W tych względów sygnały powinny być proste, łatwe do zapamiętania i muszą się wzajemnie różnić od siebie. Szczególnie proste muszą być sygnały alarmowe.

Sygnały dotyczące dowodzenia, współdziałania i wzajemnego rozpoznania się ustala przełożony i zapoznaje z nimi i podległych dowódców. Podstawowe sygnały muszą znać na pamięć wszyscy zainteresowani dowódcy pododdziałów. Podczas walki sygnały podają i obserwują osobiście dowódcy lub wyznaczeni przez nich obserwatorzy sygnaliści.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej między batalionem /bp, bcz/ a pułkiem zapewnia się siłami i środkami pułku za pomocą łączników na samochodach. W zależności od zadania wykonywanego przez batalion, łączność ta może być zapewniona na oddzielnym kierunku lub na drodze okrężnej. Zarówno w jednym, jak i drugim wypadku łącznik ten dostarcza dokumenty bojowe z pułku do batalionu oraz z batalionu do pułku.

W wypadku zaistnienia konieczności przesłania dokumentu z batalionu do pułku, gdy zgodnie z harmonogramem nie może to być realizowane za pomocą łącznika pułkowego, batalion obowiązany jest dostarczyć dokument własnym środkiem do kancelarii pułku.

Batalion /bp, bcz/ nie ma etatowych środków wojskowej poczty polowej, w związku z czym w celu dostarczania w czasie dokumentów bojowych oraz dostarczania przesyłek pocztowych dla żołnierzy wyznacza się nieetatowych łączników pieszych spośród stanu osobowego pododdziałów.

Łączność za pomocą łączników może być realizowana tylko wówczas, gdy SDO batalionu i punkty dowódczo-obszerniacyjne dowódców podległych znajdują się na postoju.

Również łączność z sąsiednimi batalionami wzdłuż frontu będzie zapewniona wówczas, gdy stanowiska dowódczo-obszerniacyjne znajdować się będą na postoju.

4. PRACA SZEFA ŁĄCZNOŚCI BATALIONU /bp, bcz/ W ZAKRESIE PLANOWANIA ŁĄCZNOŚCI W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Dowódca plutonu łączności - szef łączności batalionu podlega bezpośrednio szefowi sztabu i jest jego pomocnikiem do spraw łączności, ponosi pełną odpowiedzialność za terminowe planowanie, organizację i zapewnienie ciągłej łączności. Ponadto szef łączności batalionu wykonuje polecenia specjalistyczne szefa łączności pułku.

Szef łączności batalionu powinien być zawsze zorientowany w aktualnej sytuacji bojowej oraz znać rejony rozmieszczenia punktów dowodzenia przełożonego, podwładnych oraz współdziałających pododdziałów.

Do podstawowych obowiązków szefa łączności batalionu należy:

- opracowywanie i przedstawianie szefowi sztabu propozycji i wniosków dotyczących łączności oraz przedsięwzięć związanych z zapewnieniem wymiany wiadomości za pomocą sił i środków łączności;
- planowanie łączności oraz wykonywanie w tym zakresie niezbędnych dokumentów łączności;

- stawianie zadań funkcyjnym łączności oraz kierowanie ich działalnością w zakresie funkcjonowania systemu łączności;
- organizowanie przedsięwzięć z zakresu obrony łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- kontrolowanie stanu łączności i terminowości przekazywania wiadomości przez techniczne środki łączności;
- dbałość o wysoki stan moralno-polityczny i zdolność bojową plutonu łączności oraz utrzymanie w sprawności technicznej sprzętu łączności.

Zapewnienie ciągłej łączności w walce wymaga terminowego i właściwego planowania łączności na okres przewidywanych działań bojowych, zgodnie z zadaniem batalionu.

Planowanie łączności na okres działań odbywa się w okresie organizacji walki. Ma ono na celu zaplanowanie łączności na całą głębokość otrzymanego zadania. Szef łączności powinien uzgodnić i zorganizować łączność dowodzenia z podwładnymi, łączność współdziałania z sąsiadami, z pododdziałami wzmocnienia lub wsparcia, z pododdziałem będącym w styczności z nieprzyjacielem.

Planowanie jest okresem intensywnej pracy szefa łączności. Na podkreślenie zasługuje fakt, że czasu na planowanie i częściowe uzupełnienie lub reorganizację systemu łączności jest z zasady mało, wobec czego te dwa przedsięwzięcia realizowane bywają równolegle. Niekiedy mogą dojść dodatkowe zadania wynikające ze zmian podporządkowania.

Planowanie łączności nie jest przedsięwzięciem jednorazowym i nie zamyka się w ściśle określonych ramach czasowych. Jest to proces ciągły, wymagający uaktualnień, uwarunkowany podejmowaniem kolejnych decyzji przez dowódcę batalionu w miarę otrzymywania nowych zadań bojowych.

Podstawę do planowania łączności w batalionie stanowią:

- zadanie bojowe batalionu;
- wytyczne szefa łączności pułku;
- decyzja dowódcy batalionu;
- wytyczne szefa sztabu do organizacji łączności;
- aktualnie istniejący system łączności oraz dane o ilości i stanie posiadanych sił i środków łączności.

Z zadaniem bojowym batalionu szef łączności może się zapoznać podczas stawiania zadania przez dowódcę pułku lub za pośrednictwem szefa sztabu.

Równocześnie z zadaniem szef łączności powinien otrzymać ustne wytyczne od szefa łączności pułku.

Wytyczne do organizacji łączności powinny obejmować:

- miejsca, rozwinięcia węzłów łączności pułku oraz oś ich przesunięcia;
- sposób organizacji łączności radiowej i przewodowej z przełożonym;
- sposób wymiany przesyłek pocztowych i czasy wymiany;
- obowiązujące dokumenty kodowe;
- obowiązującą tabelę kryptonimów oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;
- ograniczenia w pracy środków łączności;
- sposób zaopatrywania w sprzęt i materiały łączności;
- organizację remontów uszkodzonego sprzętu łączności;
- organizację zbiórki zdobytego sprzętu łączności;
- organizację kontroli czasu;
- sposób postępowania w razie dekonspiracji dokumentów łączności;
- termin gotowości systemu łączności.

Zadanie i treść wytycznych są podawane do przeprowadzenia analizy zadania i oceny położenia pod względem łączności.

Ocenę położenia szef łączności batalionu przeprowadza według następujących zagadnień:

- a/ wpływ nieprzyjaciela na działanie systemu łączności;
- b/ ocena posiadanych sił i środków oraz istniejącego systemu łączności;
- c/ wpływ terenu i warunków atmosferycznych na wykonanie stojących przed łącznością zadań.

Wynikające z oceny położenia wnioski stanowią koncepcję organizacji łączności do mających nastąpić działań bojowych. Koncepcja ta może mieć formę uproszczonych schematów, kalkulacji i notatek.

Szef łączności powinien być przygotowany do przedstawienia szefowi sztabu wypracowanej koncepcji w formie propozycji. Propozycje powinny zawierać:

- właściwości organizacji łączności wynikające z zadania bojowego batalionu;
- dane o ilości i stanie posiadanych sił i środków łączności oraz ewentualne potrzeby ich uzupełnienia;
- rozmieszczenie punktów dowodzenia w okresie organizacji i w toku prowadzenia walki;
- potrzeby i możliwości organizacji łączności w okresie organizacji i w toku walki;

- ograniczenia w wykorzystaniu technicznych środków łączności;
- obronę łączności radiowej oraz sił i środków łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- ewentualne prośby skierowane do szefa sztabu.

Po wysłuchaniu meldunku szef sztabu wydaje szefowi łączności wytyczne, które zawierają szczególne wymagania stawiane łączności w czasie walk oraz termin przedstawienia dokumentów planu łączności do zatwierdzenia.

Kolejną czynnością szefa łączności jest opracowanie planu łączności. Plan łączności jest decyzją szefa łączności wyrażoną graficznie i uzasadnioną rozliczeniem sił i środków łączności.

W batalionie w skład planu łączności wchodzi następujące dokumenty:

- schemat łączności radiowej;
- schemat łączności przewodowej;
- rozliczenie sił i środków łączności.

Plan łączności podlega zatwierdzeniu przez szefa sztabu.

Oprócz dokumentów planu szef łączności wykonuje dokumenty eksploatacyjne: tabele danych radiowych, tabelę kryptonimów i adresów radiowych oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych batalionu. Dokumenty te dostarczone do funkcyjnych łączności oraz dowódców pododdziałów są podstawą eksploatacji systemu łączności.

Dodatkowym dokumentem wykonywanym w każdych warunkach jest mapa robocza szefa łączności. Mapa robocza jest niezbędnym dokumentem obrazującym czasowo - przestrzenne rozmieszczenie i działanie elementów systemu łączności i plutonu łączności w powiązaniu z czynnikami taktycznymi.

Na mapie roboczej szefa łączności uwidacznia się:

a/ elementy taktyczne:

- linie rozgraniczenia;
- rubież styczności z nieprzyjacielem;
- głębokość zadań;
- planowane rubieże wprowadzenia do walki drugich rzutów /odwódców/;
- rejony skażeń i zakazań rzutujące na system łączności;
- drogi marszu wykorzystywane przez pluton łączności;
- wykryte środki walki radioelektronicznej nieprzyjaciela;
- inne niezbędne dane, które mogą mieć wpływ na organizację i eksploatację systemu łączności;

b/ elementy łączności:

- węzły łączności punktów dowodzenia /punkty dowodzenia/ przełożonego, własnych, sąsiadów i podwładnych aktualnie czynne i planowane, z którymi organizowana jest łączność;
- relacje przewodowe /dalekosiężne/;
- miejsca rozmieszczenia punktów retlanslacyjnych;
- rejon rozmieszczenia plutonu łączności;
- kalkulacje dotyczące przegrupowania plutonu łączności oraz gotowości elementów systemu łączności;
- inne dane mogące mieć wpływ na organizację i eksploatację systemu łączności.

Po wykonaniu wymaganych dokumentów szef łączności stawia zadania funkcyjnym łączności oraz sprawuje funkcjonalny nadzór nad organizacją łączności w podległych pododdziałach.

x x x

Wysokie wymagania stawiane łączności podlegają za sobą konieczność zmian jakościowych w rozwoju środków łączności. Sprawą zasadniczą jest dążenie do zwiększenia ich wydajności, sprawności działania i szybkości ich rozwijania.

Obeonie, do czasu wprowadzenia zautomatyzowanego systemu łączności, główną rolę w tym zakresie odegra terminowe stawianie zadań, sprawność organizacyjna, wysoki poziom wyszkolenia pododdziałów łączności oraz stosowanie sformalizowanych wzorów dokumentów.

OPRACOWAŁ

kpt. dypl. Janusz KOPACZ

Wydrukowano w 20 egz.

Egz. nr 1-20 Bibl. Nauk. OZS

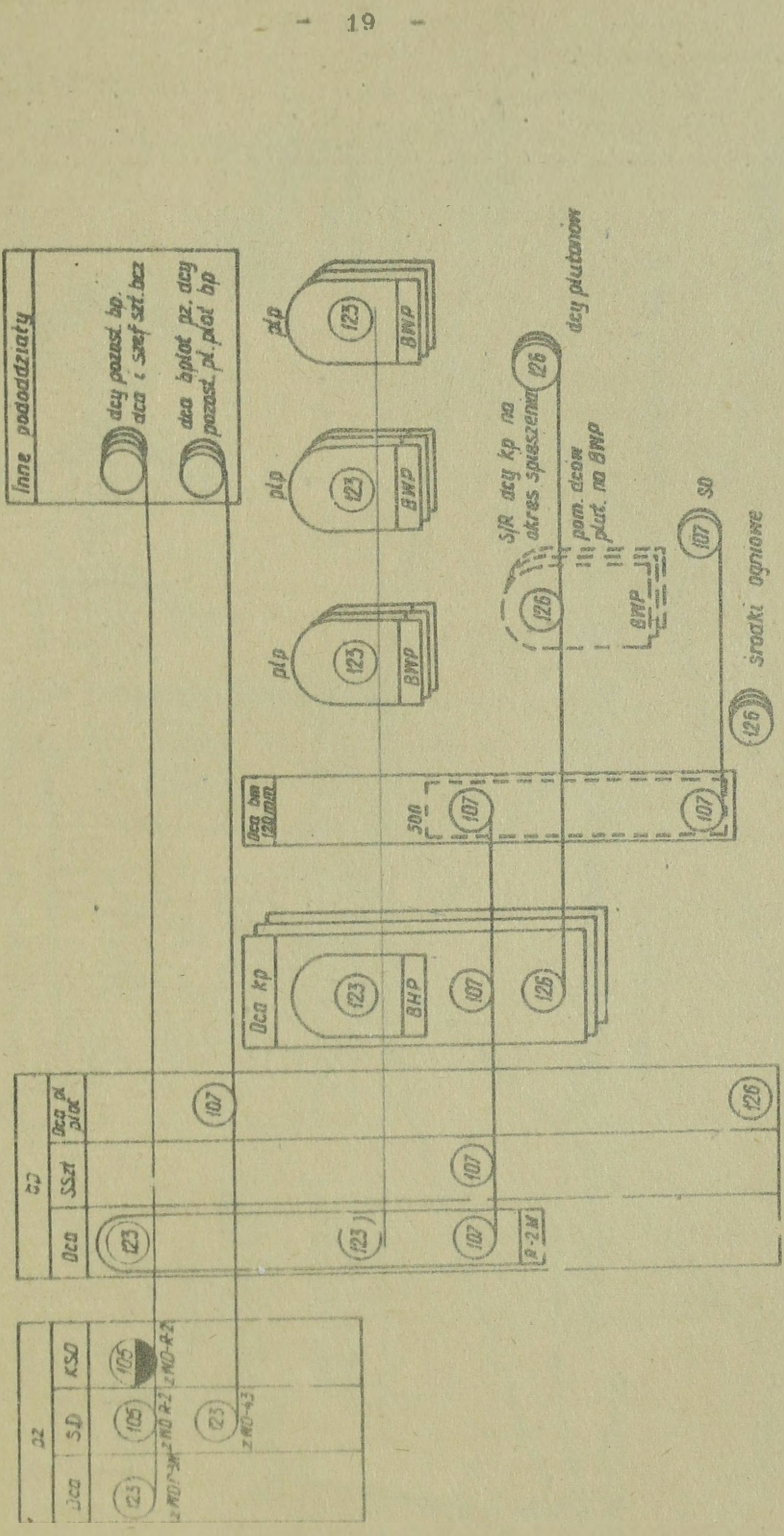
Wyk. kpt. Kopacz

Druk. Cz. B. dn. 7.07.1981r.

Druk. ASG WP nr Pf- 289/Pf-1288/WW

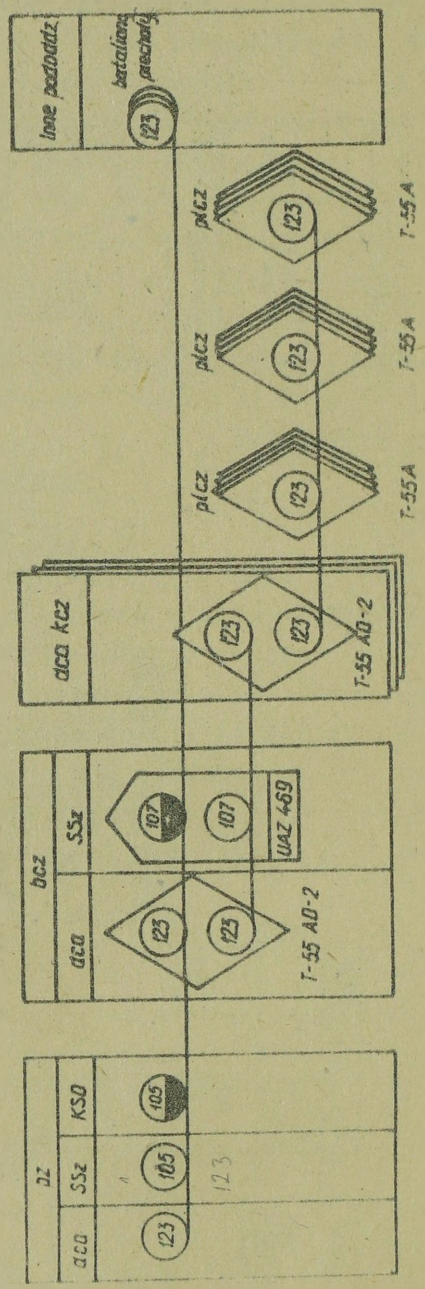
Kor. T. L.

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ BATALIONU PIKCHOTY

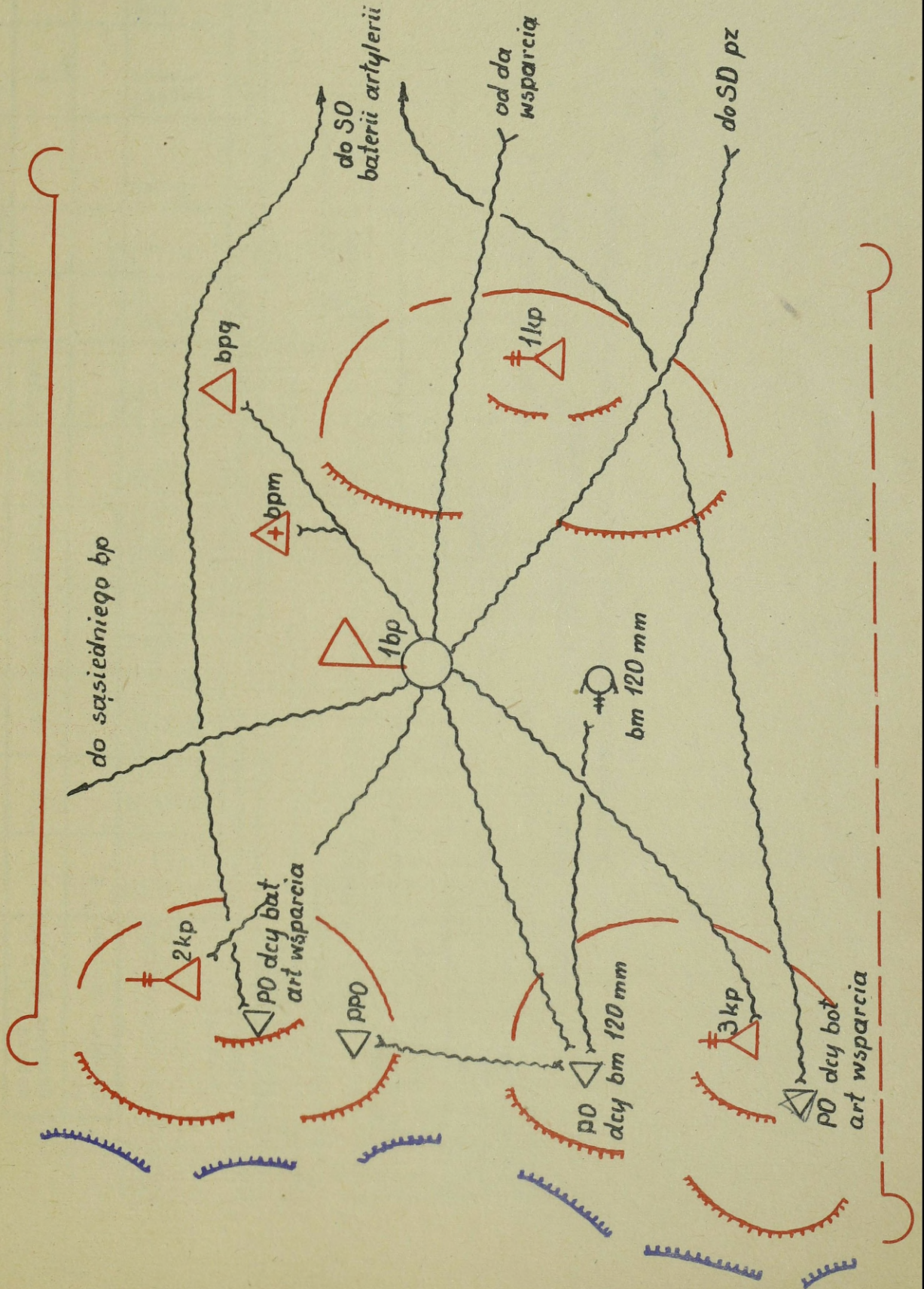
Załącznik nr 2

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ BATALIONU CZOLGÓW

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWEJ BATALIONU PIECHOTY W OBRONIE

WARIANT /

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I WYPOSAŻENIE PLUTONU ŁĄCZNOŚCI
BATALIONU PIECHOTY

Dowódca plutonu
/szef łączności
bp/

Drużyna dowo-
dzenia

Drużyna radiotele-
foniczna

Nazwa pod- oddziału	Stan osobowy				Sprzęt łączności						Sr. transport	
	Ofic.	Podofic.	Szereg.	Razem	H-2M	H-107	LP-10MR	TAP-67	PKL-2	SLA-2	Transp. opano.	Sam. opano. terenowe
Dowódca pluto- nu	1			1								
Drużyna dowo- dzenia		1	3	4	1						1	
Drużyna radio- telefoniczna		1	5	6		1	1	15	16	1		1
Razem w pluto- nie	1	2	8	11	1	1	1	15	16	1	1	1

SILY I ŚRODKI ŁĄCZNOŚCI PODODZIAŁÓW BATALIONU PIECHOTY

Lp.	Nazwa pododdziału	Stan osobowy			Sprzęt łączności				Uwagi
		Podofiar	Szkoleni	Razem	R-107	R-126	TAP-67	PKL-2	
1.	Kompania piechoty 1,2,3 pl. piechoty		1	1	1	1			
	Razem w kompanii piechoty		1	1	1	1			w bpx3
2.	Bat. moździerzy 120mm	1	3	4	4		6	6	
3.	Pluton przeciwlotniczy		1	1	1	1	2	2	
4.	Pluton ppanc ☒		1	1	1	1	2		
	Razem w pododdziałach bp	1	8	9	9	28	8	8	

x/ Tylko w pułkach zmechanizowanych wyposażonych w transportery SKOT-2A.

ZAGADNIENIA

do repetycji z Taktyki Wojsk Łączności
na temat:

OGÓLNE ZASADY I SPOSOBY ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI ORAZ CHARAKTERYSTYKA
TECHNICZNYCH ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI STOSOWANYCH W BATALIONIE /bp, boz/
I PULKU /pa, poz/.

ZAKRES WYMAGANEJ WIEDZY

1. Ogólne zasady organizacji łączności.

Zadania wojsk łączności. Wymagania stawiane łączności. Zasady organizacji łączności.

2. Sposoby organizacji łączności

Sposoby organizacji łączności środkami radiowymi i ich charakterystyka. Sposoby organizacji łączności środkami przewodowymi i wojskowej poczty polowej stosowane na szczeblach taktycznych.

3. Ogólny podział oraz podstawowe dane taktyczno-techniczne środków łączności.

Ogólny podział środków i urządzeń łączności. Podział technicznych środków łączności. Podział środków radiowych ze względu na wykorzystywany zakres częstotliwości oraz moc nadajników. Zalety i wady środków radiowych. Podstawowe dane taktyczno-techniczne radiostacji będących w wyposażeniu pułku i batalionu /R-112, R-118BMZ, R-118K, R-126, R-105d, R-113, R-107, R-123/. Zalety i wady środków przewodowych. Charakterystyka oraz podstawowe dane taktyczno-techniczne łącznicy telefonicznej LP-10MR. Charakterystyka środków łączności wozów dowodzenia R-2 i R-2M oraz ich wykorzystanie w systemie łączności batalionu piechoty. Wykorzystanie środków łączności czołgów dowodzących boz.

